

Sarah Sørheim (kulturredaktør) | Mona Gjessing
Øivind Storm Bjerke | kunst@klassekampen.no

KUNST

PARODI: «Flatness», Jan Freuchen

Befriende

Øivind Storm Bjerke
ANMELDELSE

Jan Freuchen

F.A.Q.
Maleri, foto og installasjon
Galleri Erik Sten, Oslo
Står til 26. september

Jan Freuchen har de

seneste årene har markert seg gjennom et rikt repertoar av strategier der han prøver ut ulike tilnærminger til kunstfeltet, uten å binde seg til verken dogmer medier. Tegning, collage, installasjon, video, tekst, lyd, skulptur, maleri er å betrakte som verktøy som hentes fram ut fra oppgavens art og karakter. Freuchen demonstrerer en sterk tro på eget prosjekt, samt tekniske ferdigheter som iblant gir enkeltarbeider en virtuos finish, og et bredt tilfang av referanser i og utenfor kunstinstitusjonens rammer. Referanser som får nye betydninger gjennom de forskyvninger som skjer ved at de settes inn i nye sammenhenger.

Arbeidene i Galleri Erik Steen spiller på ulikt vis på innarbeidede koder i 1900-tallets kunstpraksiser, og krysser referanser uten noen verken ideologisk eller visuell enhet. De spenner fra Mondrian, Cy Twombly, Louise Bourgeois, Joseph Beuys, Kjell Nuppen, reportasjefotografi og tegneserier, tilsatt en dæsj populærpsykologi og poststrukturalistisk teori.

Freuchen har også vært kurator, og opptrer i en slik rolle når han i monteringen

av utstillingen i Galleri Erik Steen iscenesetter sine egne arbeider. En montering som viser ulike tilnærminger til en problemstilling, der han tar opp forholdet mellom fri og bunden form, slik dette er blitt tolket som uttrykk for en motsetning mellom tvang og frihet. Denne fortellingen framføres med et vidd og en ironi som bringer den utskjulte postmodernismen i erindring.

Det er befriende å se en ung kunstner som tillater seg å lage gjenstander som oppleves som dekorativt tiltalende i formen. Serien «New Media» som er så «gammeldags» både i teknikk og utforming at det

virker forfriskende nytt. «Flatness» er et arbeid laget av folie klebet på gulvet, kan leses som en parodi på modernismens diskusjon om maleriet som en kunstart der alt som skal på flaten må ta hensyn til at et bilde er flatt. Samtidig er det basert på plantegninger av leiligheter –flats, hvor Piet Mondrian, kjent for sine malerier i primærfarger og linjer som krysser hverandre i nitti grader, har bodd. Opplevd som farge og formspill er arbeidene i seg selv så tiltalende at det også tiltaler uten finurlige henvisninger.

Freuchen tillater seg å senke skuldrene i forhold til å skulle begrunne sin praksis med en toptung teoretisk overbygning eller retoriske krumspring, som lett kan virke patetisk, spesielt der man har opplevd den stotret fram med snublende usikkerhet.

kunst@klassekampen.no

BERGEN: Ida Ekblad har de siste årene vært en av de mest markante unge kunstnerne i Norge. Tidligere har hun jobbet mest som konseptkunstner, men nå har hun begynt å male, og i morgen åpner hun en stor maleriutstilling i Bergen Kunsthall.

SS

ARENDAL: Med utstillingen «Ellipse» markerer Bomuldsfabriken Kunsthall at vi nå ser et fornyet fokus på håndverk innenfor maleri og skulptur. De har derfor invitert fem kunstnere som alle, på ulike vis, er opptatt av håndverket.

SS

Det rendyrke

Øivind Storm Bjerke
ANMELDELSE

Eilif Amundsen

Malerier
Minneutstilling
Galleri K, Oslo
Står til 3. oktober

Med minneutstillingen over Eilif Amundsen, vender Galleri K tilbake til der det hele startet. Det er påminnelse om at maleriet fortsatt er høyst tilstedeværende.

Gjensynet med Eilif Amundsens malerier er en påminnelse om at malere opp gjennom hele 1900-tallet fortsatte å arbeide ut fra en målsetting om å rendyrke maleriet, uanfektet av andre og mer eksperimentelle kunstneriske praksiser.

Med bakgrunn i en skoleing ved kunstakademiet på 1950-tallet, ble arven fra Paul Cézanne og Henri Matisse normgivende rettesnor for Amundsen. Med et sideblikk til Pierre Bonnard, som han i likhet med en rekke unge norske malere på 1960-tallet dyrket, fulgte han en praksis som satte det å gjenskape et synsinntrykk på lerretet gjennom maleriske virkemidler, som et tilstrekkelig ambisiøst mål for sitt livsverk. For Amundsen kom også den italienske maleren Giorgio Morandi, som fikk sterkt innpass i norsk kunst

SPENNINGSFYLT OG LEVENDE: «Sittende modell», 1986,

på 1950-tallet, til å få avgjørende innflytelse gjennom sitt dempede og nøkterne formspråk, valørmaleri og forkjærlighet for enkle og udramatiske motiver og små formater.

I valget av udramatiske motiver kunne maleren i sterkere grad konsentrere seg om formidlingen av synsopplevelsen, av motivene, ulike måter å behandle maleriet som et instrument og et fysisk materiale. Det betyr ikke at motivene er likegyldige. Ved å sette i fokus hva som finnes seg innenfor synsfeltet, løftes det tilfeldige og ordinære opp til et verdig motiv for kunstnerisk utforming. Man kunne nesten si at dette er en kunst viker unna å skildre alt som har en innarbeidet status, enten det dreier seg om ting eller mennesker. Bløtt lys som streifer en kniv på en bordplate, den mørke skyggen av vindussprossen, en hestehale som tegner seg svart mot en ryggflate vies kjærlig oppmerksomhet, og er nok til å sette maleren i arbeid.

Menneskene vi møter i bildene er anonymiserte, og interesserer oss ikke gjennom hva de måtte kunne fortelle av interessante historier, men gjennom den maleriske form de innbyr til.

Gjennom en serie akter kommer sensualiteten ikke til uttrykk i imitasjonen av de kvinnelige former, men omformingen av det til et spenningsfylt og levende mønster av fargeflater, flekker og strøk på lerretet.

Man aner i disse arbeidene at Amundsen også har hatt et øye til amerikansk abstrakt ekspresjonisme, men han går aldri i retning av den deformering av motivet som vi ofte finner der.

Ved første blikk kan bildene virke fargeløse, men ved nærmere bekjentskap vokser fram et rikt nyansert spill av toner på skalaen fra hvitt, varmt gult til blått og svart. Amundsen gir tyngde til det enkelte strøk ved at han ikke fyller hver enkelt passasje av lerretet, men lar det enkelte strøk få et pusterom. Det er en spenningsfylt relasjon i bildene mellom åpne passasjer som ut fra sammenhengen kan leses noen ganger som veggflater, andre ganger som vinduer og

GLEDELIG GJENSYN: Eilif Amundsen satte

landskap og framheving av naturalistisk tegnede detaljer.

Når Galleri K viser en minneutstilling over maleren Eilif Amundsen (1930 – 2007), griper galleriet tilbake til hva som de første årene av virksomheten nærmest var en signatur; maleri av første klasse med forankring i en fransk kunstnerisk kultur. Johannes Vinjum, John David Nielsen, Svein Strand, Svein Bolling og Eilif Amundsen utgjorde en kjerne av malere omkring Galleri K på slutten av 1970-tallet, med Frans Widerberg som en peker mot en mer eksperimentell arv, som etter hvert

Manipuleringens mester

Fotopioneren Eadweard Muybridge (1830-1904) er kjent som den aller første som klarte å frambringe levende bilder på lerretet. Hans serier av løpende hester er derfor et av fothistoriens største ikoner. Men han var også en svært habil landskapsfotograf. Og, viser det seg nå, også en pioner når det gjaldt *manipulering* av bilder, lenge før noen engang hadde hørt ordet «photoshop». I dag åpner Tate Britain i London en stor utstilling med hans arbeider, og her dukker det opp en rekke bilder med de samme motivene, klippet og limt inn etter Muybridges forgoðt-befinnende.

Sarah Sørheim

de maleriet

det å gjenskape et synsinntrykk på lerretet som et tilstrekkelig mål. Her er «Huset i parken» fra 1994.

ble sterkere synliggjort utover på 1980 – tallet.

De nevnte malerne representerte alle et brudd med det den gang dominerende abstrakte maleriet, uten at det sluttet seg til popkunst eller kritisk realisme, retninger som andre opponenter sto for. På samme tid som de skilte seg ut gjennom en tilbakevending til figurasjon, befant de seg, med unntak av Widerberg, på utsiden av de bestrebelsene som endte opp i postmodernismens appropriasjoner av stilarter, motivtyper og symboler. De historiske referansene fungerte som forbilder og læremestre med tanke på å

utvikle maleriet, ikke ut fra en forstilling om at det var kommet til et endepunkt. Motiver ble ikke hentet fra myter eller fra litteratur. Det var ikke et maleri som markerte distanse til sine forbilder gjennom ironi.

Det er en kunst som ikke vekker oppsikt ved å krysse medier, utfordre konvensjoner, bearbeide eget eller andres private erfaringer, traumer og livshistorier eller systematisk forkaste innarbeidede kunstneriske konvensjoner og posisjoner. For mange framstår dette som et avsluttet kapittel av kunsthistorien, uten særlig

relevans for de deler av samtidskunsten som opptrer som om de utgjør en avantgarde. Kaster man et blikk på det totale kunstbildet fortøner det seg annerledes. Mengden av malere som dyrker en form med forankring i den tradisjon Amundsen representerte, er fortsatt høyst tilstedeværende i gallerier og museer, og har ikke minst et fortsatt grep på publikum. De nevnte kunstnerne, som markerer høydepunkter i tradisjonen, sirkuleres til stadighet i form av utstillinger som åpner for nye perspektiver på materialet.

Øivind Storm Bjerke
kultur@klassekampen.no

MARG bok

Satser skjønnlitterært!

Vinner i romankonkurransen
Solfrid Sivertsen: **Før klokka fire**

En utmerket vinnerroman
Marta Norheim, NRK
Solid stykke romankunst
Cathrine Krøger, Dagbladet

[Boka] bør brukes i utdanning av barnevernsfolk og andre som skal arbeide med barn. Skjønnlitteraturen er stundom for viktig til å overlata til litteraturfolk og litteraturfag åleine.
Ole Karlsen, Tidsskriftet Marg

Billedbok for barn
Lene E. Westerås
Vilja på handletur

På vei til butikken møter Vilja hagenisser, den runde dama med den store rumpa og gutten med det lille hodet. Westerås bruker gjentakelser og rytmiske klangbunner som driver historien fremover. Prisbelønte Akin Duzakin er illustratør.

Kollektivromanen
(LBFDTSOKDK)

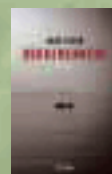
24 bidragsytere utfordrer romanen som roman og resultatet er et fragmentert kommentarspor over Shakespeares Hamlet. Dette overgår all tidligere skrevet sannhet. Les mer her: www.kuiper.no

Kommer i oktober!

Henning Howlid Wærp
E8 NORD

Aase Falch
DUKKEMENNENE

MARGS marginale

presenteres under Ulvik poesifestival 17. september
og Ordkalotten litteraturfestival 9.oktober

Svensk Dobloupprismvinner 2010

Bruno K. Öijer:

Det svarte puslespillet
gjendiktet av Morten Wintervold

Han er poetenes poet, gymnasiastenes, akademikernes, punkernes, førtallistenes, åttallistenes, beatnikenes, anarkistenes og hele det svenske folkets poet.

Sverker Lenas, Dagens Nyheter

Suzanne Doppelt: **Enga er giftig**
gjendiktet av Thomas Lundbo

Disse korte tekstene, som nok kan virke forvirrende for en leser som ikke tør å forlate et gjengs poesibegrep, vitner imidlertid om hva poesiens mest grunnleggende funksjoner er: skape en verden og intensivere språkets kraft gjennom en effektiv bruk av sine økonomiske virkemidler.

Alain Nicolas, L'Humanité

Shuntaro Tanikawa: **Alt slik det er**
gjendiktet av Liv Lundberg

«Alt slik det er» kan slå en bresje for diktlesningen i dette landet.

Freddy Fjellheim, Klassekampen

En leken japaner (...) Liv Lundberg har skrevet et fyldig og interessant etterord om dikteren.

Truls Horvei, Haugesund Avis

Abonnér på Marg's Marginale. 2 utgivelser i året. 20 % rab.

Send ABMM til 97570963 ev. epost: margbok@gmail.com

www.margmedia.no